

*браћо да идемо
едећег домаћина) да
стигнемо
њему зажелимо
авље добро служи
ма нек се дружи*

чаројице никад не улазе
ек барем један члан
пази у кућу него остаје
изини куће сакривен,
не би утврдили тачан
д, јер те вечери њих
је пребројити. Ако би
о и утврдио тачан број
овало се како ће један
вјеровало се да је то
се бројање заврши) у
години умријети или
и. Чак и идући селом,
иде споредним или
м страпутицом како
кућа не би на путу

це су сваком једнако
а пјевају и веселе се и
ло да, једнако као и са
сто пред сиромашним
еду обичај без игдје
је ли се ко (што се
ва), да им се противи,
шта им не да, чаројице
игодним стиховима:

*е женио, а крува желио
удаво, а земљу продаво
пром звала, а жена се за
ругог удала*

или

*дао ти бог снају да чисти опанке
а она теби назувке у росу, а
приглавке по носу
а чарапе у траву, а опанке у главу*

или, још погрдније

*ова кућа липова
у њој нема никога
ова кућа од брвана
у њој газда од гована*

Кад тако обреде све село
онда се враћају истој кући одакле су
и пошли и то још док сунце није
изашло, па ту припреме ручак од
онога, што су добили и мало се
напију. Обичај је био да се позову
сви чланови породица оних који су
судјеловали у чаројицама. Неких
година, када је даривање било
богато у вечерњем слављу
судјеловало би и цијело село. Ако
им нечега претекне то подједнако
подијеле. Кад пођу, благослове и тај
дом и разиђу се својим кућама.

Ирена Медар-Тања

7. козарски етно

Чаројице

1-4. јул 2011.

Пискавица

Чаројице

е од божићних празника па „великог“ – „часног“ поста код Срба назива се и *меснице*, *мрсовеће*, а седјеља месојеђа је *бијела* и последњи дан чине „сирне“ покладе са којима шавају. У неким крајевима каноничношћом на овај дан се *валије*, *оратнице*, *машале*) са циљем да се ваздух очисти сила и тиме заштите поља и ељи да те ватре допринесу плодности и здрављу код

јељу пред бијеле покладе, њег поста, у неким српским организује се обичај *чаројице*. обичају у којем група младића обилази играјући и пјевајући. представљају поворке душа е доносе плодност и у варају поворкама коледара. се гдје и када је тај обичај е сматра да маскирање своје вуче још од цијских и претхршћанских арских култура које примитивни облици агија за плодност и заштиту Сврха чаројица претежно је зла и дозивање плодносне

Колико год су чаројице, приликом свога посјета, збијале шале и пјевале шаљиве пјесмице, ићи у чаројице била је озбиљна ствар. Правила за чаројице су била строга и морала су се озбиљно поштовати, како не би било кобних посљедица. Наиме, вјеровало се, ако би се, којим случајем, у једном селу сусреле двоје чаројице, у надолазећој години ће неки учесник чаројица сигурно умријети. Због тога су се младићи у селу морали добро договорити, ко ће ићи у чаројице и, ако ће их бити више у селу, којим путем ће се кретати да би избјегли сусрет.

Чаројице у опход села не смију ићи прије 22 сата, а с опходом морају завршити прије изласка сунца. По заласку сунца искупи се код куће, гдје друштво уговори, непаран број мушкараца који између себе одаберу главне улоге: младу, дјевера или старог свата, бабу, дједа, јарца и мачка. Обучени су у гуњеве и старе одоре, а лица су им маскирана, да ли оригиналним маскама или нагављена, односно чарана угљем (по чему су чаројице и добиле име), како би што боље сакрили свој идентитет. Путем пјевају уобичајене пјесме, који пут и врло просте, те са собом носе сточна звона клепе, којима звоне и праве буку како би од себе ту ноћ отјерали ђаволе. Главну ријеч водио би дјевер, односно стари сват, који је позивао домаћине да изађу из куће. Када би домаћин изашао чаројице би га задиркивале и увлачиле у коло које би обавезно одиграли испред сваке куће. У

чаројице су могли ићи само углавном млађег доба, људи који и умију да пјевају и забављају.

Кад дођу пред прву кућу пред закључаним вратима и за

*Чаројице дошле вам пре
Да попију шљивовицу
А и успут нешто да по
А брашнаре празне им се*

Домаћин ће отворити и пустити чаројице у кућу те пјевајући јабукама, сватовским пешкиром, марамицом, сланином, солунском кудељом... Обавезно је чашћави ракојом на којој се оне домаћинице пригодном пјесмом:

*Ова чаша дика нашо
Свуда скитала за мене п
Била пета ил десет
Нама ништа то не см*

Када се код домаћина дође и угосте, те покупе дарове и испраћа чаројице пјесмом:

*Срећни били дошли до
Биће меса и суве слан
Срећно пошли ове тамн
Обећајте да ћете нам*

И они одлазе другог дана пјевајући: